

Základy tréningového procesu so zameraním na tréningovú jednotku a jej osobitosti I.

PaedDr. Miroslav Bendík
manažér reprezentácie SLZ

prof. PaedDr. Elena Bendíková, PhD.
tréner V. kval. st. ZTV

Zákon č. 440/2015 Z. z. Zákon o športe a o zmene a doplnení niektorých zákonov
WHO (2010) Biela kniha o Športe

Základ tréningového procesu je pôsobenie na orgány z vonku a z vnútra

Vonkajší charakter – 3 hlavné komponenty

a/ objem – množstvo vykonanej práce

b/ intenzita – akým úsilím sa dá činnosť vykonávať

c/ zložitosť – stupňovanie činnosti podľa druhu športu (méta, protihráč, hra a pod.)

Vnútorňý charakter – zmeny vo vnútri orgánov, ktoré vykoná vonkajšia stránka a je obrazom alebo výsledkom vonkajšieho pôsobenia

Športový tréning

- **osvojovanie techniky a taktiky** príslušného šport. odvetvia alebo disciplíny na základe osvojenia príslušných športových zručností a rozvoja špeciálnej pohybovej zručnosti.

Osvojovanie techniky je sprevádzané

- **telesným rozvojom** – všestranný rozvoj pohybových schopností všeobecná a špeciálna rovina
- **psychologický rozvoj** – systematický rozvoj vedomostí všeobecný a špeciálny charakter
- **sociálny rozvoj** - postupný rozhľad

Stavba športového tréningu (má 3 druhy cyklov)

1. ročný tréning – **makrocyklus**
2. viactýždňový cyklus – **mezocyklus**
3. týždňový alebo viac dňový cyklus - **mikrocyklus**

*Základným prvkom tréningu je **tréningová jednotka (TJ)***

Tréningová jednotka (TJ) - základná organizačná forma

1. individuálne
2. skupinové
3. kolektívne

!!! Fyziológia – TJ je daná predovšetkým

Čím je vyšší objem tým nižšia intenzita, čím nižší objem tým vyššia intenzita

Na jej dosiahnutie sa používa: **2 – 3 fázový tréning**

Tréningovú jednotku

delíme na štyri časti

1. Úvodná časť

2. Prípravná časť

3. Hlavná časť

4. Záverečná časť

Časť TJ	Obsah TJ	Trvanie TJ (hod/min)		
		60 minút	90 minút	120 minút
Úvodná		3 – 5 min	5 min	5 min
Prípravná		7 – 10 min	10 min	10 -15 min
Hlavná		35 – 40 min	50 – 60 min	80 – 90 min
Záverečná		10 min	10 -15 min	15 -20 min

1. Úvodná časť

Fyzická a psychická príprava športovca (zverenca) do stavu tréningu - prezentácia, nástup, oboznámenie, úlohy a pod.

2. Prípravná časť

Zohriatie na fyzickú záťaž pomocou jednoduchých cvičení smeruje k rozcvičke zameranej na hlavnú časť tréningu (zaťažovanie, uvoľňovanie, posilňovanie a pod.)

Rozohriatie

Jednoduchá forma chôdze (vybrané cvičenia bežeckej ABC) skákania cez švihadlo (striedavo DK), pohybovými hrami ....., zapojiť čo najviac veľké svalové skupiny... (5 – 10 min), v závislosti od dĺžky tréningovej jednotky.

Rozcvičenie

Rozcvičenie je komplexom telesných cvičení, ktoré **predchádzajú športovej činnosti a smerujú k vytvoreniu optimálnej pripravenosti organizmu na fyzický výkon v tréningu alebo v súťaži.**

Vo všeobecnosti ide o navodenie stavu optimálnej aktivizácie, v dôsledku ktorej dochádza k zvýšeniu lability nervových procesov a k zvýšeniu aktivity systémov organizmu, vrátane ich koordinácie. Vlastná činnosť môže potom začať v optimálnych pomeroch nervových vzruchov a na vyššej metabolickej úrovni.

Úloha a funkcia rozcvičenia

Úlohou rozcvičenia vo všeobecnosti je všestranne **mobilizovať funkcie organizmu a pripraviť športovca na nastávajúcu činnosť** cvičeniami, ktoré sú súčasťou požadovaného výkonu. Prostredníctvom **rozcvičenia zámerne a cielene pôsobíme na prípravu organizmu k pohybovej činnosti.**

Rozcvičenie plní dve základné **funkcie**:

- a) pripraviť organizmus na zaťaženie z fyziologického a psychologického hľadiska.**
- b) Okrem týchto úloh rozcvičenie plní aj dôležitú **profylaktickú a sociálnu funkciu.**

Základné zásady rozcvičenia

- ✓ **Zásada postupnosti** cvičenia v rozcvičení by mali byť usporiadané tak, aby postupne precvičili všetky časti tela a aby sa postupne zvyšovala intenzita zaťaženia.
- ✓ **Zásada plynulosti** cvičenia by mali plynulo nadväzovať a nemali by sa vyskytovať dlhšie bezúčelné prestávky (je dôležitá najmä kvôli efektívite rozcvičenia).
- ✓ **Zásada primeranosti** predstavuje dávkovanie cvičení primerane nasledujúcemu zaťaženiu, vekovej kategórii, momentálnemu psychickému a fyzickému stavu jednotlivca. **V rozcvičení by nemalo dôjsť k stavu unavenosti.** Za indikátor primeranosti rozcvičenia považujeme potenie. Rozcvičenie by malo úzko súvisieť s činnosťou, ktorá po ňom bezprostredne nasleduje a prevažnú časť cvičení by mali tvoriť špecifické cvičenia (vo vzťahu k následnému zaťaženiu).
- ✓ **Zásada úplnosti** cvičenia by mali byť zamerané tak, aby sa docielila vo väčšej alebo menšej miere príprava na výkon celého organizmu.

Základné princípy rozcvičenia

Cvičenia všeobecného a špeciálneho charakteru majú za úlohu pripraviť nás fyzicky a mentálne s ohľadom na zameranie zaťaženia. Rozcvičenie pred súťažou sa určitým spôsobom odlišuje od rozcvičenia pred tréningom.

Všeobecne sa neodporúča rozcvičenie dlhšie ako 45 minút a kratšie ako 15 minút. To však platí predovšetkým pre oblasť výkonnostného a vrcholového športu

Najefektívnejšou formou rozcvičenia je **dynamický strečing** (znamená v pohybe, ide aj o pomaly vykonávané pohyby pod vedomou kontrolou ich rozsahu).

Pri všeobecnom rozcvičení **uprednostňujeme pohyby cyklického charakteru**. Na zahriatie odporúčame **5-minútové rozbehanie**. Nemalo by sa vykonávať maximálnou intenzitou. Z pomalého tempa postupne prechádzame do zvyšujúcej intenzity behu, pri ktorom dôjde k miernemu poteniu, ale nie tak intenzívnemu, aby došlo k únave. Po takto zahriatom organizme nasleduje **dynamický strečing**.

Rozcvičenie je veľmi dôležitou súčasťou nie iba v oblasti **podpory výkonu**, ale **aj v prevencii zranení**.

Najdôležitejšie zásady, ktoré je potrebné dodržať pri dynamickom strečingu:

- ✓ Precvičme postupne všetky časti tela, všetky svalové skupiny.
- ✓ Začíname od hlavy (odporúča tzv. „joint by joint approach“ čo znamená prístup na základe poznatkov z kineziológie, kde je vhodné realizovať rozcvičenie jednotlivo po kĺboch).
- ✓ Vždy precvičujeme pravú aj ľavú stranu.
- ✓ Postupujeme od jednoduchších k zložitejším cvičeniam.
- ✓ Postupne zvyšujeme rozsah pohybu.
- ✓ Pohyby vykonávame plynulo.
- ✓ Cvičíme primerane k svojim schopnostiam, bez extrémnych polôh, ak na to nemáme.
- ✓ Pri cvičení nesmieme pociťovať bolesť. Pri bolestivých pocitoch treba zmierniť alebo prerušiť cvičenie. Požadovaný efekt nedosiahneme extrémnou intenzitou cvičenia s bolestivým pocitom, teda násilím, ale opakovaním cvičení.
- ✓ Každé cvičenie opakujeme minimálne 6-krát.
- ✓ Cvičíme uvoľnene, nerozptyľujeme sa.

3. Hlavná časť - plnenie úloh vyplývajúcich z plánu (rôzne plány) na zaradenie činnosti ako:

- Expozičné (nácvik techniky ...)
- Fixačné (zdokonaľovanie techniky ...)
- Diagnostické (zistenie VPV, ŠPV, FS organizmu...)
- Motivačné (vzbudzujúce pre záujem, upevnenie záujmu ...)
- Súťažné /(zameranie)

4. Záverečná časť – fyziolog. hľadisko postupné uvoľňovanie, ukludnenie, cvičenia nevyžadujúce námahu,

Kompenzačné cvičenia

cvičenia zamerané na prevenciu vzniku zdravotného oslabenia alebo choroby, na odstraňovanie a stabilitu existujúcich porúch funkcie a tvaru niektorého orgánu tela.

a) držanie tela

b) dýchacie cvičenia

c) relaxačné cvičenia

d) špecifické cvičenia

a) skracujúcim

b) predlžovacím

c) uvoľňovacím

d) posilňovacím

e) stimulujúcim

f) stabilizujúcim

Benefity strečingu patrí:

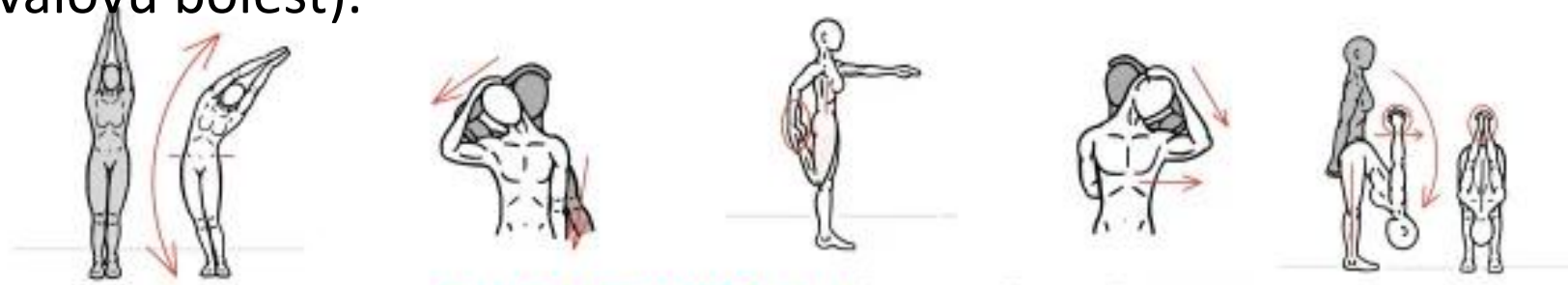
- ✓ zvýšená telesná zdatnosť
- ✓ zvýšená schopnosť učiť sa a vykonávať riadené pohyby
- ✓ zvýšenie mentálneho a duševného uvoľnenia (relaxácie)
- ✓ posilnenie rozvoja uvedomovania si vlastného tela
- ✓ zníženie rizika poranenia kĺbov, šliach a väzov
- ✓ zníženie svalovej bolesti

Medzi faktory ovplyvňujúce úroveň flexibility patria:

- ✓ **konštitučné:** anatomická stavba kĺbov, elasticosť šľachového, väzivového a svalového aparátu,
- ✓ **kondičné a koordinačné:** sila svalov, inervácia antagonistov, agonistov a synergistov, regulácia svalového tonusu, svalové a šľachové reflexy,
- ✓ **vonkajšie:** rozcvičenie, únava, vonkajšia teplota prostredia,
- ✓ **iné:** vek, pohlavie, ochorenie, tolerancia bolesti.

Pri statickom strečingu rozlišujeme tri fázy natiahnutia v závislosti k dosiahnutej polohe:

1. mierne natiahnutie (10 – 30 s),
2. rozvíjajúce natiahnutie (10 – 30 s),
3. drastické natiahnutie (k nemu by nemalo dochádzať, nakoľko pri jeho vykonávaní pociťujeme stálu svalovú bolesť).

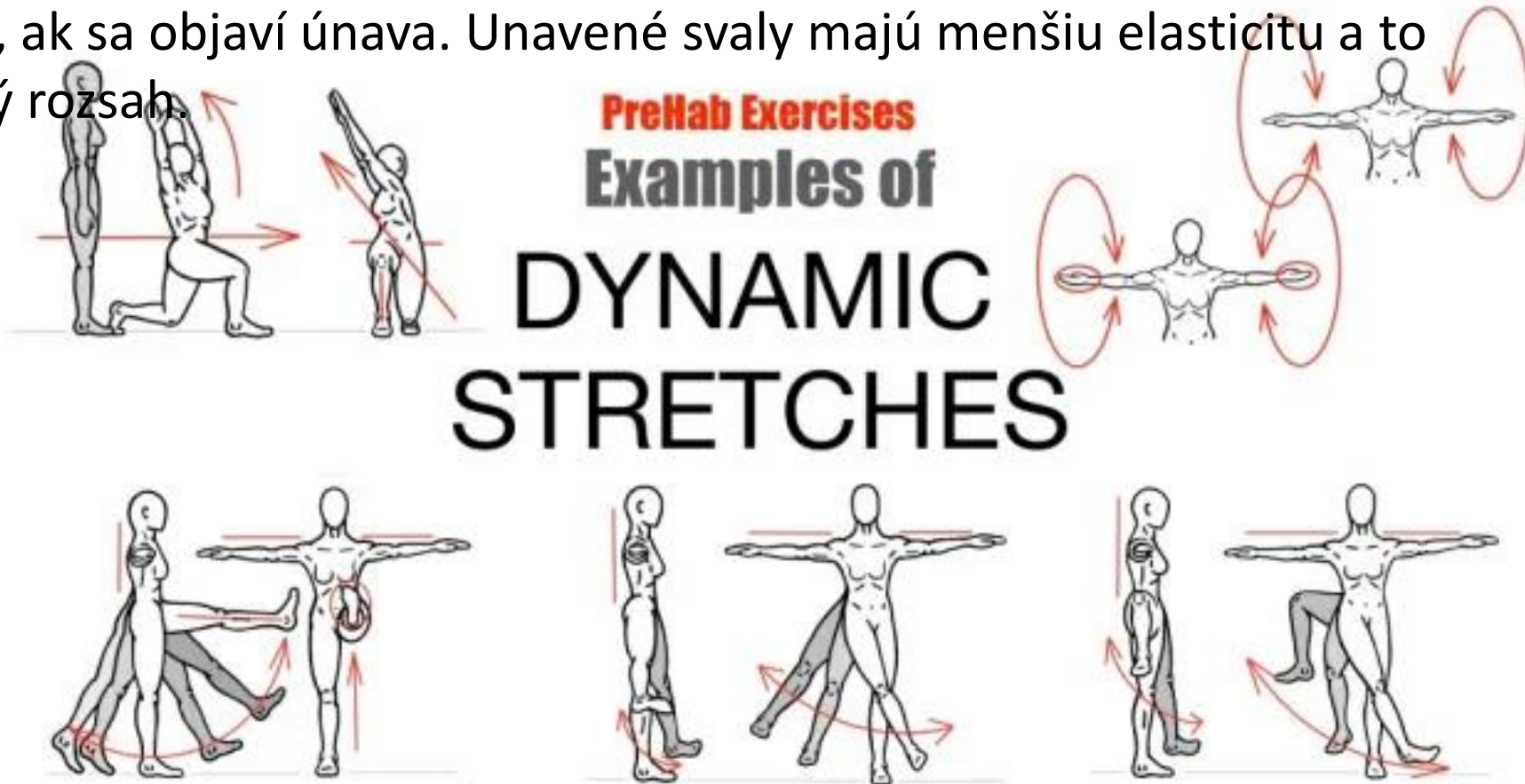
PreHab Exercises Examples of
STATIC STRETCHES

Dynamický strečing zahŕňa dynamické pohyby, kontrolované, vedené pohyby ako **krúženie**, pohyby oblúkmi, výpady, predkopávanie, zakopávanie, rotáciu jednotlivých častí tela. Zároveň zlepšuje kĺbový rozsah a tiež je veľmi vhodný ako súčasť rozcvičenia v špeciálnej časti pre daný šport.

Dynamický strečing sa odporúča vykonávať v sériách po 8-12 opakovaní.

Strečing je potrebné ukončiť, ak sa objaví únava. Unavené svaly majú menšiu elasticitu a to zapríčiňuje znížený pohybový rozsah.

Technika strečingu	Výhody	Nevýhody
Statický	<ul style="list-style-type: none"> ↪ jednoduchý z hľadiska učenia a vykonania, ↪ bezpečný z hľadiska svalového zranenia, ↪ nevyžaduje si veľké vynaloženie energie, ↪ rozvíja statickú flexibilitu, ↪ môže podporiť svalovú relaxáciu (vhodný po tréningu). 	<ul style="list-style-type: none"> ↪ môže byť nudný, ↪ nedostatočná špecifickosť vzhľadom k športovej aktivite.
Dynamický	<ul style="list-style-type: none"> ↪ vhodný pred športovým výkonom ako súčasť všeobecného a špecifického rozcvičenia, ↪ rozvíja dynamickú flexibilitu. 	<ul style="list-style-type: none"> ↪ je potrebné kontrolovať rýchlosť pohybu.

Koncentrácia lukostrelca - mentálny tréning

PaedDr. Miroslav Bendík
manažér reprezentácie SLZ

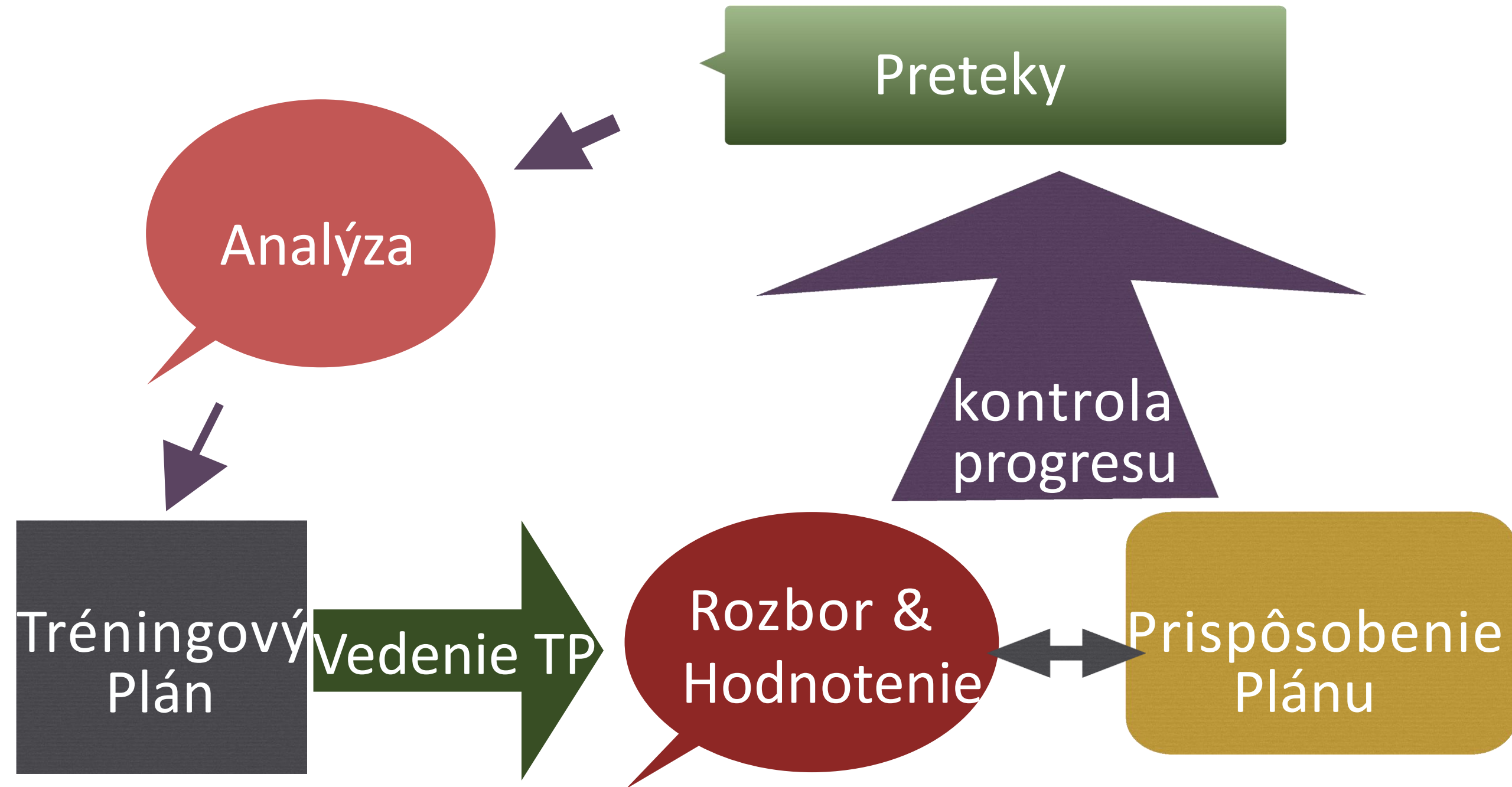
KTO JE TRÉNER ?

Vízia (Sen)

Zručnosti (Talent)

TESTY

Pohybové

Technické

Mentálne - koncentrácia

Pohybové testy

Základné testy

VPV, Eurofit - testovacia batéria,

Špeciálne testy

Drepy, tlak na lavičke, Leg-curl (pokrčenie nôh), Thomayerova skúška (hamstribgy), príťah na hrudníku, upažovanie (trapézy), úklon do strán (QL)

Technické testy

Stabilita tela

Reakčný čas

Presnosť náťahu

Schopnosť mierenia

Stabilita paže (ramena, prednej ruky)

Vypustenie

Koncentrácia je jedným z najdôležitejších aspektov výkonu v športe.

Rozlišujeme napr. **úzku, širokú** koncentráciu, alebo koncentráciu zameranú **na seba** a zameranú na **vonkajšie prostredie**.

Dôležitá je skutočnosť, aby koncentrácia športovca smerovala správnym smerom a schopnosť ju **flexibilne prepínať**.

Testy koncentrácie

Je potrebné pracovať na **zdokonaľovaní schopnosti** zamerať v danom momente **najvhodnejší typ koncentrácie**, **udržať ju** potrebný čas, ako aj **prepínať** medzi rôznymi typmi pozornosti.

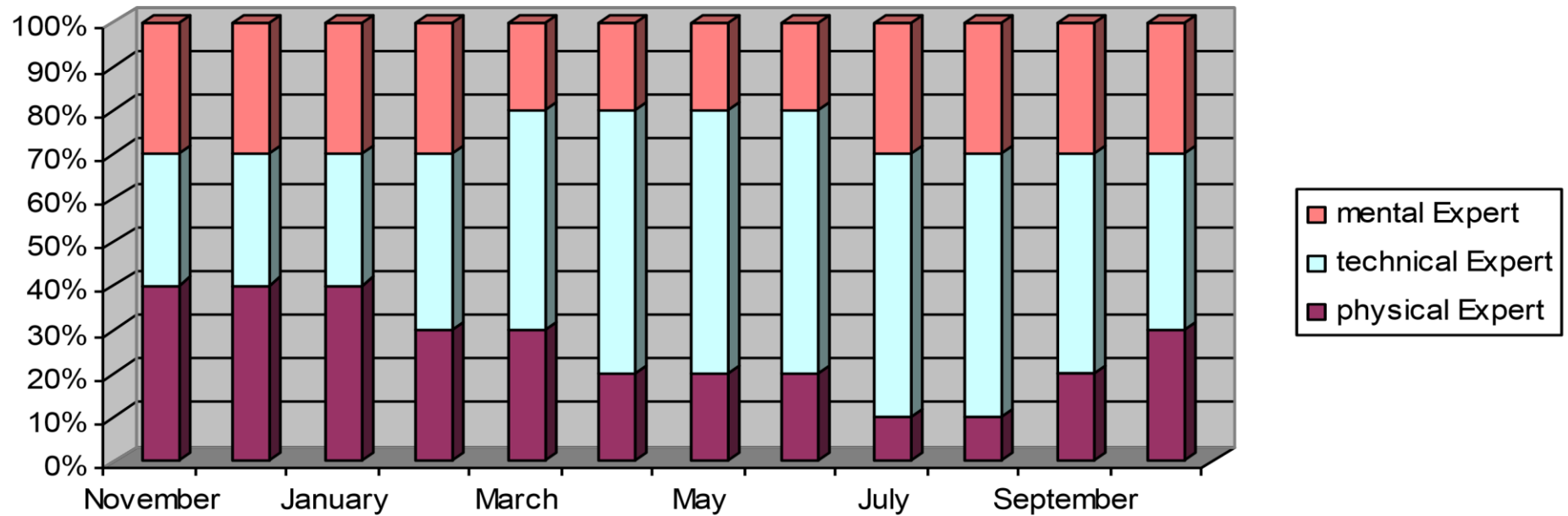
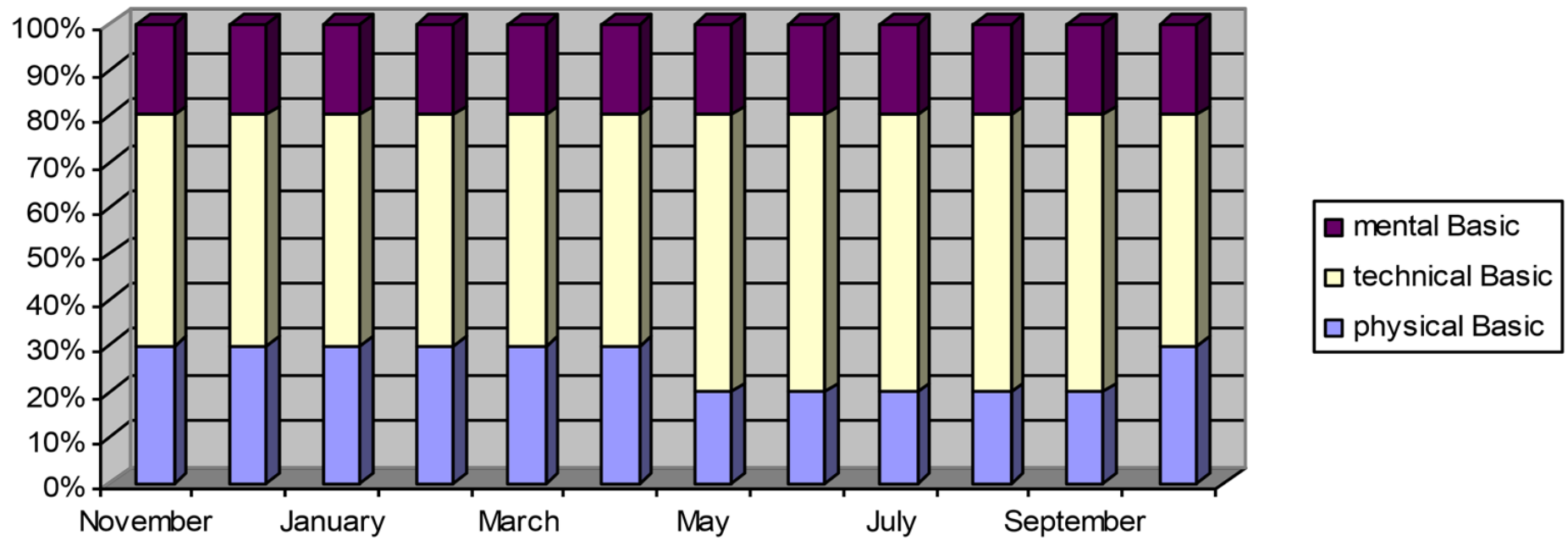
Prvým krokom je uvedomenie si, ako často, kedy a za akých okolností **strácame koncentráciu**. Počas tréningu aj súťažného podujatia ju športovec stratí veľakrát. Podstatné je rozpoznať tieto momenty a vedieť koncentráciu vrátiť tam, kde ju chce mať.

23	1	58	70	97	49	98	4	19	46
95	87	75	79	12	83	2	48	67	33
68	94	63	45	72	6	93	69	38	82
30	8	36	10	85	53	91	00	17	90
78	15	41	64	89	34	20	31	27	11
43	71	39	35	42	5	76	56	22	60
44	61	96	74	80	62	24	29	13	47
65	59	26	9	52	77	32	37	86	57
14	3	99	51	25	40	73	7	54	66
50	88	55	84	28	92	16	18	21	81

94 16 32 59 87 27 69 3 46 66

12 36 70 38 93 82 4 53 19 00

24 6 64 44 18 29 47 63 57 71

tréningový plán - ladenie formy (mikrociklus, makrociklus, dobrý tréningový plán, aby bol dosiahnutý dobrý športový výkon)

Základy tréningového procesu so zameraním na tréningový plán a jeho osobitosti II.

PaedDr. Miroslav Bendík
manažér reprezentácie SLZ

Tabuľka 2 Zložky a obdobia športového tréningu v ročnom tréningovom cykle (v %) podľa Félixu (1997).

Zložky športového tréningu	Prípravné obdobie I.	Prípravné obdobie II.	Hlavné obdobie	Prechodné obdobie
Všestranná telesná príprava	70	10	-	90
Špeciálna telesná príprava	20	50	10	-
Technicko-taktická príprava	-	35	75	-
Psychologická príprava	-	-	5	-
Teoretická príprava	5	5	5	-
Lekársko-pedagogické sledovanie	5	-	5	10

Tréningový plán
plánovité
uskutočňovanie
programu rôznych
cvičení na zlepšenie
výkonu športovca

Etapy dlhodobej športovej prípravy

štyri základné etapy:

- 1. Etapa športovej predprípravy**
- 2. Etapa základnej športovej prípravy**
- 3. Etapa špeciálnej športovej prípravy**
- 4. Etapa vrcholovej športovej prípravy**

1. Etapa športovej predprípravy

Charakter: všeobecný a všestranný

- **Cieľ:** získať deti pre pravidelnú športovú prípravu, upevniť ich záujem o šport s perspektívnym zameraním na konkrétny šport, umožniť im prejaviť svoje predpoklady. Vytvoriť predpoklady pre prechod do etapy základnej športovej prípravy.
- **Úlohy:** pôsobiť na všestranný telesný a duševný rozvoj osobnosti detí, vytvoriť návyk morálneho správania a konania, vytvoriť návyk pravidelne trénovať, podporiť zdravý rozvoj organizmu, získať základné hygienické návyky, získať základné návyky správnej životosprávy. Deti súťažia v rôznych športových odvetviach.

1 Špecifiká športovej predprípravy

- **Vek:** rozdielny – v závislosti od športu
- **Trvanie:** 2 – 3 roky
- **Počet tréningov týždenne:** 2x – 3x
- **Počet tréningov za rok:** 100 – 150 x
- **Pomer všeobecnej a špeciálnej prípravy:** 80 % : 20 % na začiatku etapy, 70 % : 30 % na konci etapy
- **Hlavné tréningové metódy:** hravá, súťažná, opakovacia, rovnomerného zaťaženia, kontrolná
- **Charakteristika prípravy:** základnou požiadavkou je všestrannosť, vysoká variabilita, pestrosť, emocionálnosť a súťaživý charakter tréningových podnetov. Využiť senzitívne obdobie na rozvoj pohybových schopností.

2 Špecifiká základnej športovej prípravy

- **Vek:** podľa športu
- **Trvanie:** 3 – 4 roky
- **Počet tréningov týždenne:** 3x – 5x
- **Počet tréningov za rok:** 150 – 240 x
- **Pomer všeobecnej a špeciálnej prípravy:** 70 % : 30 % na začiatku etapy, 50 % : 50 % na konci etapy
- **Hlavné tréningové metódy:** hrová, opakovacia, súťažná (preteková), kontrolná, kruhová, fartleková, rovnomerného a striedavého zaťaženia
- **Charakteristika prípravy:** dostatočný podiel všestrannosti, súťaživosť, emocionálnosť, získavanie zásoby pohybových zručností, rozvoj pohybových skúseností, zdokonaľovanie techniky v danom športe, postupné zvyšovanie zaťaženia predovšetkým **zvyšovaním tréningového objemu**. Využiť senzitívne obdobie na rozvoj pohybových schopností. Diferencovať zaťaženie na chlapcov a dievčatá. Vyhybať sa cvičeniam v anaeróbných podmienkach.

3. Etapa špeciálnej športovej prípravy

Charakter: špecializovanej športovej prípravy

Etapu špeciálnej športovej prípravy delíme na *dve obdobia*:

- *Začiatocnej špecializácie* vo veku 15 – 17 rokov – kadetská kategória
- *Prehĺbenej špecializácie* vo veku 18 – 20 rokov – juniorská kategória

Špecifiká špeciálnej športovej prípravy

- **Vek: 15 – 20 rokov**
- **Trvanie: 3 – 4 roky**
- **Počet tréningov týždenne: 5 – 10x**
- **Počet tréningov za rok: 240 – 350 x**
- **Pomer všeobecnej a špeciálnej prípravy: 50 % : 50 % na začiatku etapy, 30 % : 70 % na konci etapy**
- **Hlavné tréningové metódy:** opakovacia, intervalová, kruhová, fartleková, rovnomerného a striedavého zaťaženia, kontrolná, preteková.
- **Charakteristika prípravy:**
  - *Obdobie začiatočnej špecializácie:* všestrannosť ešte stále podporuje prebiehajúci alebo končiaci vývoj organizmu, výkon sa kladie ako perspektívny cieľ. Ďalej vzrastá zaťaženie predovšetkým v objeme. Dôraz na špeciálnu všestrannosť.
  - *Obdobie prehĺbenej špecializácie:* výraznejšia orientácia na špecializovaný tréning - v rámci skupiny disciplín, hráčskeho postu, popri objeme výraznejšie rastie intenzita zaťaženia, upevňovanie techniky v zložitejších a náročnejších podmienkach. Väčší podiel taktickej prípravy.

4. Etapa vrcholovej športovej prípravy

- **Charakter:** úzko špecializovaná príprava
- **Cieľ:** dosiahnuť maximálnu realizáciu vytvorených predpokladov
- **Úlohy:** dosiahnuť maximálnu športovú výkonnosť a úspešnosť na významných podujatiach

Špecifiká vrcholovej športovej prípravy

- **Vek: 19 – 30 a viac rokov**
- **Trvanie: 4 – 10 a viac rokov**
- **Počet tréningov týždenne: 6 – 12x**
- **Počet tréningov za rok: 350 – 500 x**
- **Pomer všeobecnej a špeciálnej prípravy: 30 % : 70 %** na začiatku etapy, **20 % : 80 %** na konci etapy
- **Hlavné tréningové metódy:** využíva sa okruh tréningových metód v súlade s požiadavkami športovej špecializácie

Stavba športového tréningu (má 3 druhy cyklov)

1. ročný tréning – **makrocyklus**
2. viactýždňový cyklus – **mezocyklus**
3. týždňový alebo viac dňový cyklus - **mikrocyklus**

*Základným prvkom tréningu je **tréningová jednotka***

MIKROCYKLUS

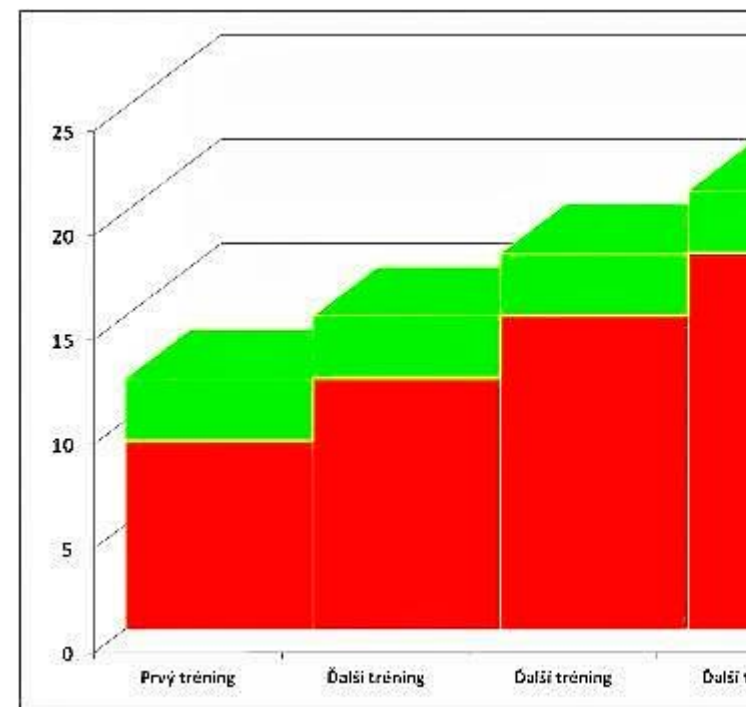
- trvá najčastejšie 1 týždeň
- minimálna dĺžka mikrocyklu je 2 dni.
- zaťaženie v mikrocykle má vlnovitý priebeh s meniacim sa zaťažením

Podľa zamerania sú mikrocykly stavané na:

- rozvoj pohybových schopností,
- na zdokonaľovanie techniky a taktiky,
- na nácvik pohybových zručností atď.

TYPY MIKROCYKLOV

1. **Tréningové**
2. **všeobecno-prípravné** (používajú sa prevažne v prvej fáze prípravného obdobia)
3. **špeciálno-prípravné** (používajú sa prevažne v druhej fáze prípravného obdobia)
4. **jednoduché** (rešpektuje sa princíp superkompenzácie v základnej podobe)
5. **nárazové**, ktoré Bompa – Haff (2009, s. 213) nazýva šokové (tréningové jednotky sa absolvujú za neúplnej regenerácie). Využíva sa kumulatívny superkompenzačný efekt, kedy po viacerých tréningoch s neúplnou regeneráciou nasleduje regeneračný interval, počas ktorého je superkompenzačný efekt väčší ako po jednej tréningovej jednotke (obr. 6). „Empirickou skúsenosťou je skutočnosť, že ak po niekoľkých tréningových podnetoch (3 – 4 pred superkompenzačným javom) je zaradený cielený adekvátny odpočinok, tak dochádza ku kumulácii superkompenzačných efektov (Laczo, 2008)“. Obdobie tréningu o neúplnej regenerácii môže trvať od 1 – 3 a viac týždňov (Bompa – Haff, 2009, s. 50). Obdobie o neúplnej regenerácii trvá väčšinou nie dlhšie ako jeden mezocyklus, po ktorom nasleduje mezocyklus o zníženom objeme, aby sa prejavil oneskorený tréningový efekt zvýšením športovej výkonnosti.
6. **zameriavacie** (modelujú sa v nich podmienky zaťaženia počas súťaže),
7. **pretekové**,
8. **regeneračné**.

MEZOCYKLUS - Viactýždňový cyklus

Zahrňa v sebe obdobie 4 týždňov. Možný rozsah sa však môže pohybovať od 2 – 6 týždňov (riadi sa podľa kalendára 1-3 týždeň ide záťaž k maximu vo 4 týž. klesá na úroveň prvého)

Jeden mezocyklus sa skladá minimálne z 2 mikrocyklov.

Štruktúra tréningov v mezocykloch sa riadi podľa potrieb jednotlivých období. Tréningové zaťaženie počas mezocyklu má vlnovitý priebeh.

Mezocykly členíme na:

1. **Uvádajúce** mezocykly (začínajú prípravné obdobie)
2. **Bázové** (základné cykly prípravného obdobia)
3. **Všeobecno-prípravné** (rozvoj všeobecných pohybových schopností – prvá fáza prípravného obdobia)
4. **Špecialno-prípravné** (rozvoj špeciálnych pohybových schopností – druhá fáza prípravného obdobia)
5. **Rozvíjajúce** (rozvoj pohybových schopností)
6. **Stabilizujúce** (stabilizácia pohybových schopností)
7. (prechodná forma medzi bázovými a pretekovo súťažnými mezocy**Kontrolno-prípravné mezocykly** klami)
8. **Predpretekové** (pedsúťažné) mezocykly (bezprostredná príprava na hlavnú súťaž)
9. **Pretekovo-súťažné mezocykly** (používajú sa počas súťažného obdobia)
10. **Regeneračno-prípravné mezocykly** (podobné bázovým, ale obsahujú viac regeneračných mikrocyklov – vkladajú sa medzi série náročných súťaží)
11. **Regeneračno-udržiavacie mezocykly** (používajú sa počas prechodného obdobia)

ROČNÝ TRÉNING - MAROCYKLUS

Je základnou jednotkou dlhodobej športovej prípravy

- funkčné zmeny v organizme
- pôsobenie na funkciu orgánov – rast výkonov

Zmeny

- kvalitatívne – zvyšovanie funkčných stropov jednotlivých orgánov a systému orgánov o telesná príprava o pohybová príprava o psychická príprava
  - kvantitatívne – zvyšovanie výkonnosti a špecifické športové výkony, koordinácia funkcie orgánov, špeciálna tréňovanosť
-
- ✓ telesná príprava
  - ✓ taktická príprava
  - ✓ psychická príprava

Makrocyklus sa delí na jednotlivé obdobia

Prípravné obdobia – 2 časti

a) Pomer medzi všeobecnou a špeciálnou prípravou pre výkonných športovcov **2:3 až 1:1**. Intenzita tréningu je pomerne nízka, objem vysoký

b) Postupná príprava športovcov na súťažné obdobia. V tejto časti obdobia prevládajú cvičenia špeciálnej telesnej prípravy a prostriedky technicko-taktickej prípravy. Rastie podiel špeciálnej prípravy na 60 – 70 %, ba i viac z celkového času venovaného tréningu. Znižuje sa objem tréningu, zvyšuje sa intenzita a charakter zaťaženia sa prispôsobuje súťažným podmienkam.

V kontrolných pretekoch a prípravných súťažiach sa postupne zvyšuje výkonnosť športovca až do optimálnej športovej formy.

Hlavné obdobia (súťažné) - čas keď sa realizujú preteky a stretnutia, ktorých úlohou je využitie všetkých výsledkov z prípravného obdobia

Prechodné obdobia - charakterizuje ho regenerácia a odpočinok po záťažovom období, mení sa tréningová náplň, kde je odlišná výška záťaže od hlavného obdobia tréningu. Udržiava sa stav trénovanosti na požadovanej úrovni a aktívny odpočinok po dlhodobej záťaži na plynulý prechod do prípravného obdobia

Vedenie športovej prípravy má 3 časti

1. Plánovanie

- a) Perspektívne plány – viac ročné
- b) Priebežné plány – 1 ročné alebo na trenig. obdobie
- c) Operačné plány – 1 a viac týždňov

OBSAH Plánovania

predmetom plánu sú ciele a úlohy tréningu, prostriedky , formy, metódy, tréningové zaťaženie, regenerácia zaťaženia, procedúry, počty a druhy súťaží, štarty, úroveň trénovanosti a výkony

2. Evidencia

- a) Predbežná evidencia (všetky plány)
- b) Priebežná evidencia (konkrétna príprava)
- c) Vyhodnocujúcu evidencia – (system. doplňovanie údajov všeobec. char.)

OBSAH EVIDENCIE

Evidencia – tvorí súhrn záznamov, sú to korekcie na základe skutočnosti (pri nepriaz. počasí a pod.) je potrebné zaznamenať a na to slúži evidencia

Sú tu zahrnuté aj ukazovatele –

Všeobecné ukazovatele- počet tréningových dní, počet TJ, celkový čas tren., počet dní zdravotnej neschopnosti šport., počet súťaží, čas na regeneráciu síl

Špeciálne ukazovatele – objem a intenzita záťaže, výsledky kontrolných testov, výsledky stretnutí a štartov

Osobné listy športovca špeciálna charakteristika - rad výkonnosti, stav prípravy, taktická úroveň, prednosti, nedostatky, zápory športovca a pod.

3. Kontrola

- a) Okamžitá kontrola – operatívne závery
- b) Priebežná kontrola – korekčný faktor do prípravy
- c) Po – etapová kontrola – poučenie do ďalšieho cyklu prípravy

OBSAH KONTROLY

Kontrola – je to spôsob hodnotenie danej činnosti, poskytuje objektívne informácie o tréningovom procese, programe, záveroch, dosiahnutých cieľoch a výsledkoch:

- a) kontrola ukazovateľov tréningového plánu
- b) kontrola trénovanosti športovca
- c) kontrola športovej výkonnosti športovca

Rast výkonnosti záťaž na každého športovca môže vplývať inak, je to odozva na psychický, fyzický a telesný charakter zverenca – športovca.

Rast výkonnosti má dve fázy :

1. fáza – **postupným zaťažovaním** sa výkonnosť dostáva cez jednotlivé stupne v rebríčku výkonov po hranicu výkonnosti
2. fáza – tu **záťaž musí prekročiť hranicu výkonnosti**